

Udgivet 15.06.2023

## Tørke: Tjek dine kontrakter og aftaler

**Vær opmærksom og kontakt dine samarbejdspartnere, hvis du ikke kan overholde indgåede aftaler om afsætning af dine afgrøder pga. tørkesituationen.**

### Af Sven Hermansen

Det er nærliggende, at du som landmand reagerer på en situation, hvor afgrøder er ved at tørre væk. Det kan være ved at sælge den her og nu som grøn- eller helsæd til en kollega, der kommer til at mangle grovfoder. På den måde kan der laves lidt værdi og marken bliver fri til bekæmpelse af rod ukrudt eller anden anvendelse.

Men inden du reagerer, skal du være opmærksom på dine aftaler og kontrakter.

Hvis det er en afgrøde, der er kontrakt på, som ikke kan opnå de fastlagte udbytter eller kvaliteter, er det helt afgørende, at du som sælger på forhånd kontakter den samarbejdspartner, du har lavet aftalen med, for at finde den løsning, der er bedst for alle parter.

### Force majeure

Der kan være forskellige formuleringer omkring force majeure i kontrakterne, men fælles for dem vil være, at parterne straks skal underrettes, hvis der bliver behov for at påberåbe force majeure. Du kan få behov for juridisk bistand, når det skal afgøres, om force majeure kan gøres gældende. De "overvejende juridiske vurderinger" fra tørken i 2018 var, at det ikke var en force majeure-situation. Derfor kan det her og nu ikke forventes, at tørken vil blive betragtet som force majeure.

I forbindelse med tørkeplanen, som ministeriet har meldt ud 15. juni 2023, er der åbnet op for, at der kan påberåbes force majeure omkring fodersituationen, så det kan tillades at høste foder på f.eks. 4 %-udtagningsarealerne. Det er en mulighed, som kræver yderligere afklaringer af hvordan formuleringerne skal tolkes til praktisk anvendelse. Emnet vil blive behandlet i en særskilt artikel her på hjemmesiden, efterhånden som der kommer nyt.

Ovennævnte generelle formuleringer om force majeure står stadig ved magt. Eventuelle nye udviklinger vil også blive formidlet her på siden.

### Forskellige typer af aftaler

#### Fremavl af korn til udsæd

Aftalen er typisk et fastlagt areal på fastlagte marknumre. Der er normalt opgivet et forventet udbytte. Bindinger på mængder kan afhænge af, om der er lavet pris aftaler på partierne.

## Brød, malt, gryn og foder

Det er typisk kontrakter, hvor der bliver lavet aftale om levering af en andel (50-100 %) af et forventet normaludbytte. Det kan komme på tale at lave et kompenserende køb, hvis ikke de aftalte mængder leveres. Her er det særligt vigtigt at være opmærksom, fordi prisen på genkøb af (importeret) korn kan ændre sig meget hurtigt.

## Vinterraps

Samme forhold som ovenfor. Der kan være yderligere krav til afgrøde kvalitet.

## Kløvergræs til biogas

De fleste aftaler er individuelle mellem landmand og biogasanlæg, så her skal du som leverandør være meget opmærksom på, hvordan vilkår er formuleret i aftalen.

## Halm til varmeværk

Udkast til kontrakter, der ligger på nettet, viser, at der i nogle aftaler kan og vil blive lavet erstatningskøb eller krævet økonomisk kompensation for tab, for leverandørens regning, hvis ikke de aftalte leverancer opfyldes.

## Aftaler om handel mellem landmænd

Der er ikke altid skriftlige aftaler med specifikke vilkår mellem parterne, så det er vigtigt at tale sammen og justere forventningerne, når det gælder aftaler mellem producenter. Det giver samtidig mulighed for at diskutere andre mulige løsninger ved f.eks. at bjærge afgrøder, der er ved at blive ødelagt af tørken – under forudsætning af, at du følger de anbefalinger, der er nævnt ovenfor.

STØTTET AF

## Promilleafgiftsfonden for landbrug

### For mere information



#### Sven Hermansen

Chefkonsulent

Næringsstoffer,  
planteproduktion, regeludvikling

+45 29 31 46 43

sher@icoel.dk